

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд представен за придобиване на
образователната и научна степен „доктор“

Рецензент: **проф. д-р Алекси Георгиев Алексиев**, катедра „Икономика“
на Аграрен университет – Пловдив, професионално направление
3.8. Икономика, специалност „Икономика и управление“

Автор на дисертационния труд: **Димитър Борисов Янков** – докторант
на самостоятелна подготовка

Тема на дисертационния труд: „**Теоретико-приложни аспекти при
отчитане на разходите и калкулиране на себестойността
на продукцията при оризопроизводството**“

Настоящата рецензия е изготвена на основание на Заповед № 362 от 24.04.2018 г. на Ректора на СА „Д.А. Ценов“ – Свищов, в съответствие с разпоредбите на чл. 4, ал. 2 и чл. 9 от ЗРАСРБ, чл. 32 от Правилника за прилагане на ЗРАС в СА „Д.А. Ценов“ – Свищов и решение на ФС на факултет „Стопанска отчетност“, прието с Протокол № 10 / 19.04.2018 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният за рецензия дисертационен труд е посветен на основен за счетоводната теория и практика проблем – отчитане на разходите и калкулиране на себестойността на продукцията. Дисертацията е разработена в рамките на докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ към катедра „Счетоводна отчетност“ на Стопанска академия под ръководството на доц. д-р Станислав Александров. По своята същност работата представлява едно комплексно изследване върху методите за отчитане на разходите и

калкулиране на себестойността на продукцията в оризопроизводството. В изследването са използвани актуални теоретични и приложни подходи и модели за оценка на разходите в производството.

Обемът на дисертацията от 184 стандартни страници е достатъчен за постигането на поставената цел и изследователски задачи, като съответства на нормативните изисквания и установилата се научна практика. Структурата на предложения дисертационен труд е добре балансирана, като включва увод, теоретична част от 55 страници, аналитична част от 56 и конструктивна част от 49 страници, както и заключение, списък на литературата и приложения. Резултатите от изследването са добре онагледени в 29 таблици, 10 фигури и една схема. Приложен е и списък на използваните 158 литературни източника и 15 интернет сайта. Основната част от използваните литературни източници са актуални, съответстват на темата и са логически свързани с основната теза, цел и решаваните научни задачи. При техния преглед докторанта добросъвестно се придържа към правилата на научната етика и коректно цитира отделните автори. Представените приложения са пряко свързани с извършения в дисертационния труд анализ.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Определянето, контрола и анализа на производствените разходи са основни елементи от процеса на оптимизиране и управление на всяка икономическа дейност. Това е особено важно за предприятията от аграрния сектор, където производството притежава своя вътрешна специфика и характерна външна среда. Актуалността на темата на дисертационния труд се обуславя от необходимостта да се анализират особеностите при отчитането на разходите и калкулирането на себестойността в оризопроизводството. Казаното до тук дава основание да се обобщи, че

дисертационния труд е посветен на актуални и значими за счетоводната теория и практика проблеми.

Предмет на изследването са теоретико-приложните аспекти при счетоводното отчитане на разходите, начините на разпределение на непреките производствени разходи и моделите за калкулиране на себестойността на продукцията в оризопроизводството.

Обект на изследване са регистрираните по Наредба №3 на МЗХГ земеделски предприятия отглеждащи ориз от областите Пловдив, Пазарджик, Стара Загора и Ямбол. Предметът и обектът на изследването са ясно очертани от автора, което ги прави и добре разпознаваеми.

В дисертационния труд по подходящ начин са очертани научно-изследователската цел и задачите за нейното реализиране. Така определени те дават възможности за провеждането на адекватно изследване и оценка на резултатите от него. Всичко това предполага и обосноваването на съответните изводи и препоръки за подобряване отчитането на производствените разходи и калкулирането на себестойността в оризопроизводството. Умелото съчетаване на предмета и обекта на проведеното изследване, позволява на докторанта да даде своя принос за обогатяването на познанията в тази област на счетоводната теория и практика.

Основната изследователска теза поставена в дисертацията е, че наличната счетоводна информация, свързана с производствените разходи и себестойността на продукцията в оризопроизводството, не е достатъчно надеждна за вземане на управленски решение. Всичко това налага оптимизиране на процесите свързани с отчитането на разходите и калкулирането на себестойността.

Основната цел на дисертационния труд е, на базата на анализ на теоретико-приложните аспекти при отчитане на производствените разходи и калкулирането на себестойността, да се установят основните проблеми и

обосноват препоръки за подобряване на организацията на счетоводната отчетност в оризопроизводството.

Методологията на изследването включва различни подходи и методи, каквото са системен подход, общо логически методи – анализ, синтез, наблюдение и сравнителен метод. Те сполучливо съчетават двата пътя на познанието – индукция и дедукция и напълно съответстват на поставената цел и изследователски задачи.

Дисертационния труд е издържан в езиково и стилово отношение. Използван е традиционния логичен и последователен изказ, в който не се констатират противоречия и несъответствия.

Авторефератът на дисертацията е изгoten в съответствие с установените изисквания и точно представя нейното съдържание, както и резултатите от проведеното изследване, приносните моменти, степента на новост и практическа значимост на резултатите от него.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Приемам представената от докторанта справка за научните и практико-приложни приноси. Доброто познаване на технологичните особености на земеделското производство като цяло и на оризопроизводството в частност, му позволяват правилно да отчете тяхното влияние, както върху процеса на формиране и отчитане на производствените разходи, така и при калкулирането на себестойността на оризовата арпа.

На добро научно ниво са анализирани особеностите при счетоводното отчитане на разходите в оризопроизводството и са обосновани основните проблеми свързани, както със спецификата на използваниите производствени фактори и технология, така и с мястото им на възникване. Анализирани са теоретичните и практически аспекти на прилаганата от „Системата за земеделска счетоводна информация“ методика за отчитане на производствените разходи, което е използвано за база при

формулирането на потребност от включването в нея на раздел отчитащ спецификата на оризопроизводството.

Критичният анализ на традиционната система и използваните в нея методи за отчитане, контрол и управление на производствените разходи, е позволило на докторанта да обоснове необходимостта от прилагането на комбинирани методи за калкулиране на себестойността на продукцията в оризопроизводството.

Проведените в рамките на дисертационния труд изследвания и получените резултати са представени на професионалните среди в две статии и три научни доклада. Те представляват едно обобщение на проведените анализи и обосновани заключения, които са неразделна част от дисертацията.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Представеният за рецензия дисертационен труд съдържа и някои пропуски и недостатъци, които неизбежно съпътстват подобни научни разработки. В отделни части на дисертацията доминира дикриптивният подход. Бихме могли да очакваме, докторанта да бъде по-прецизен и категоричен в някои свои констатации, изводи и предложения.

Позволявам си да му препоръчам, по-отчетливо и конкретно да формулира и систематизира постигнатите резултати и обоснове направените изводи и предложения към всяка отделна глава на дисертационния труд.

V. Обобщено заключение и становище

В представения дисертационен труд „Теоретико-приложни аспекти при отчитане на разходите и калкулиране на себестойността на продукцията при оризопроизводството“, докторантът демонстрира способности за

провеждане на самостоятелно научно изследване и умения професионално и целенасочено да прилага теоретичните знания в счетоводната практика.

В заключение считам, че въпреки направените констатации и забележки, съвкупните качества на представения дисертационен труд и значимостта на изследвания проблем, както и констатираните приноси, отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в Стопанска академия „Д. А. Цанов“ - Свищов.

Въз основа на направения анализ си позволявам да дам **положителна оценка** на разработения дисертационен труд, и считам за основателно да предложа на уважаемото научно жури **Димитър Борисов Янков** да придобие образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“.

20.07.2018 г.

Рецензент:

/проф. д-р А. Алексиев/